

ЭНДСИЭЛЛИ

Нам улууһун хаһыата 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттээннэ

2002 с.
Бэс ыйын
27
күнэ
чэппиэр
№ 76 (9070)

Улуус баһылыгы муннабыттан бэлиттээһиннэр

Бэс ыйынааҕы улуус коллегиятыгар сайынгы өттүгэр буруйу утары охсуһуу туһунан дьаһал бэлэмнээн киллэриллэ. ИДь УО на чальнига П.А. Зырянов иһитиннэрбитинэн былырын маньык дьаһалы толоруу ситэтэ суох ыгыттыллыбыт, тэрилтэлэр рейдэр тахсыылара мөлтөх этэ.

XXX

Ааспыт нэдиэлэрэ Хамаҕаттаҕа кэбиһиллээх от умайбыт. Оҕолор буруйдарынан дьон сабаҕалааһын баар. Бэс ыйын 19 күнүгэр Нам селотугар Трифионовта р 2 этэстээх дьыллэрэ умайбыт. Электрорубанок холбонмуттан хатыһы буолбут.

XXX

Лесхоз директора И.Е. Иванов иһитиннэрбитинэн 1 Хомустаахха стадион таһынааҕы сир умайбыт. Олохтоохтор түүн 1 ч. диэри умалларбыттар. Баһаары көрөргө вертолет сакаастаабыттарын эрэннэрбэтэхтэр. 75-с №-дээх Таастаахха баар уот иэнэ 13 тыһ. гектартан тахса буолбут. Онно 46 парашютист үлэлиир. Уу кутар самолет умулларан көрбүт да туһата кыра. Баһаары умуроорууга кыттыбыт дьон хамнастарын ыла-ларын наадаттан хоромньу туһунан докумуон түһэриллиэн наада, сорох нэһиликтэр, холобур, Үөдэй уонна 1 Хомустаах маньык докумуону оҕорон түһэрэ иликтэр. Ойуур баһаардарын хоромьугун уопсай суумата 2,5 мөл. солк буолбут.

XXX

«Намгаэстрой» АО «Север» кварталга үлэтин бүтөрөн аны Бөтүг диэки магистральнай турбаны тардыаҕа. Кыһыл Дэриэбинэҕэ биір объекка гаас киирэрэ хаалбыт.

XXX

Бизрэпиһи ыгытыга «Бытовое комбинат» АО, «Эрэл» УПК, Нам селотун дьаһалтатын, «Сельхозтехника» АО дьыллэригэр үлэ барыа.

Село кинигэр дьон көстө илик НПК уонна Даадар кулуба үөрэттлэ сылдылар. Билинги тургуна биэрэпискэ үлэлиир 139 киһи булуллубут. Саппааска 40-ча киһи баар, бу аҕыах, өссө элбэх киһи наада дьон статотдел сөбиэдиссэһэ Н.И. Тарасова эттэ. Бизрэпис комиссиятыгар өссө эбии чилиэннэр киллэриллээхтэрэ.

XXX

Үтүт туугунан дьарыктанар тэрилтэлэр мөлтөхтүк үлэлиллэрэ бэлиттэннэ. Бордодуксуяны оҕорон таһаарыга 6 ыйдаах былаан туолбат туруктамыт.

XXX

ГУЖКХ 5 уу баһар массыната нэһилиэнньэни уунан хааччыыга сүүрөр.

XXX

Киһи балыһа терапевтической отделениетыгар уула ра суох.

XXX

Улуус баһылыга А.Н. Дьяконов ыһааҕы ыгытыга үлэлэспит дьонго махтаһын тиэртэ.

Бэлиттэннэ В. РЫКУНОВА

Ыһыах — 2002

АЛГЫС ТЫЛА ЫҤЫАҒЫ КИЭРГЭТЭР

Быйыл бийэххэ, мин көрүүбөр, ыһыах төһө эмэ тэрээһиннээхтик барда. Ыһыах хонуутугар алгыс түһүлгүтүгэр аваан, көрөөччүлөр үрдээн иһэр олохторун диэки хайыһынаран биэс сөргөни ии аҕардаан туруорбуттар. Ол сөргөлэригэр сыһыры сэттэ үһүн ураҕаһы ураһаны санаан умурооччу аспыттарын ис өттүгэр сыһаа ороннуу былаахылары уурталаабыттар. Онно Хамаҕатта нэһилиэгин төрүттэһэн кэлбит ытык кырдыаҕа сарбыты: үлэ, тыыл, сэри, педагогика ветераннарын уонна Герой-ийэлэри биридиэлээн ыһыртаан, саха балаҕаныгар киирбиттин санаан бочуоттаах миэстэрэ олорбуттара кэрэтиэн көһүннэ.

Сотору кэминэн биір таҕаһы таҕныбыт аҕыс кыыс, тодус уол оҕолору батыһынаран сылгы сиэлини көбүллээх алгысчыт үрүг дэйбириин өрө туһууна күн ортотун туһаайытын диэки тэн бэдэҕэччи хаамсан тийиэн кэллилэр. Алгысчыт кэлээт Аал-уоту оттон сирин-дойдотун иччитин аһатаат туран илин-арҕаа, хоту-содуруу хайыһатаалаан үрүг илгэни алгыс-алгыс ыһыахтаата. Итинтэн ааттаабыт буолуохтаахтар «Ыһыах» дьон.

Дьэ этэрдээх киһи эбит, чаһыны көрбөтөбүм буолан баран чаас аҕарын холбурдаах тохтоон да көрбөккө алгыс баһа сылаанарын туһугар ис хоһоонноох Хамаҕатта дьонугар анаата. Сурукка киирэрэ буоллар, чаас аҕарыгар киһи 10 страницаны ааҕааччы, ол тухары алгыс тылынан этиитин ыһыах дьонно ылы-чып истэн олордубут. Итинник үһүн тыһынаах, уран тыл ууһа алгысчыттыгэр кимий диір буоллааха, онтукут намнар, бийиги күтүөппүт үһү. Иван Герасимович Васильев дьон эбит. Дьокуускайга тыа хаһаайыстыбатын Академиятын преподавателе.

Ити кэнниттэн Иван алгысчыт улахан түөлбөлөөн оһуоһай тылын этэн эгдэйдиттэн кэбистэ.

Аһылык кэнниттэн куораттан тахсыбыт эстрада чаһылхай сулустара: Сахалина Ширяева, Мирослав Егоров уонна хайы-үйүгэ биллэ охсубут Варя Аманатова хас да ырыаны ыллаан астыннарда. Өссө кытай, доһуопон тылынан ыллаан талаанын арыан иһитиннэрдэ. Варяны телевизорга эрэ көрөрбүтүн билигин кэлэн тутан олорон кэриэтэ чугастан көрдүбүт.

Сахалар, бийиги да, улахан омукартан хаалсыбат эстрадабыт сулустарын уу харахпытынан көрөн, эт кулгаахпытынан истэн маньыгдыбыт.

Н. КОКОРЕВ

КЧЛ-КӨМӨР, ХОРУО - КЧӨХ ОЙУУРБУТ ДИННУТАР . . .

Нам ойуурун
хаһаайыстыбатын
картата

Картаҕа баһаар буола турар сирдэрэ хара өгүнөн бэлиттэннилэр.

Бэс ыйын 26 күнүгэр улууска ойуур баһаарын харгыһынаагыра улахан уларыһы тахсыбата, лесхозтан биллэрбиттэринэн Модут үрдүгэр Бэтэксэнгэ турбут баһаарга тахсыбыт дьонтоҥ сибидиэннэ киирө илик Парашютистар солбуһа-солбуһа баһаары умуроорууга үлэлиллэр. Сиркомитетиттан уонна экология инспекциятыттан Искраҕа быһыһымайгыны билсэ тахсыбыттар.

Иһнэ ыһаан саамай чугастаагы баһаар Хамаҕатта үрдүнэн Суон Урэх дьон сиргэ баар — бу 15 км. курдук тэйиччи. Бу күнүгэр тыл намыраан баһаар буруота хочодо өссө хойдор. Никольскай диэки тэн Үөдэй мыраана көстүбэт буолла.

Лесхоз үлэһиттэрэ баһаар буола турар сирдэрин бэлиттэбит карталарыттан көрдөхкө Намтан арҕаа барыта силбэһэр кутталаммыт. Өр кэмгэ кураан күннэр тураннар уот күөх оту сэттиэнэх курдук күлбүрөччи сирүһү. Кыра алаастары на чаас икки ардыгар туораан өнгө ойуурга тахса охсор. Абыраллаах ардах өссө да тэйиччи быһылаах.

Бэйэ шифром.

АППААНЫГА - КЭСКИЛЛЭЭХ САҒАЛААҤЫН

Хатын Арыы нэһилиэгэр Кытай дьонус трактордарын таһыһы саҕалаатылар. Бу үлэни саҕа тэриллит «Нам» ХЭО машиннай-технологической станциятыгар оҕороллор. Тэрилтэ салайааччыта Г.Г. Марков нэһилиэк дьаһалтатын өйбүлүнэн «Туймаада-лизинг» ГУП кытта «Синтай» трактордары лизингынан ыһахтаах дьонго тиксэриллэн иһиннэ таҕан бэлэмнииргэ дуоҕабар түһэрситтэр. Ол чэрчитинэн бэс ыйын 13 күнүгэр Аппааны мастерскойугар 90 тракторы тийээн аҕалыттарыттан бэс ыйын 20 күнүгэр номнуо 30 тракторы таҕан бүтэрибүтэр. Уопсайа 94 трактор оҕоһулуохтаах, онно КСФ скоростной косилка көтөрдиллэр. Үлэлэрин от

Саха сатаабатага — суох!

дьонго хаалыахтаах.

Станцияҕа Сивцев Ю. А. салайааччылаах бригада үлэлиир. Трактордары уопуттаах механизатордар Сивцев А. М., Сивцев В. П., Петров А. Н., эдэр үлэһиттэр Варламов К. К., Чупров А. И. тагаллар. Күнгэ үксүн 8-10 тракторы оҕороллор, итэҕэстээх трактордар түбэстэхтэринэ бытаараллар. Үлэһиттэр бэлиттиллэринэн, дауһиета, арыһта суох, стартера, генератора үлэлээбэт трактордар түбэһэллэр. Итэҕэстэрин кыаллар өтгүн туораталлар, холобура, арыы атыһылаһан бэйэлэрэ куталлар. Дьонго үлэлииргэ толору бэлэмнээх эрө трактордар тийиэхтэрэ.

«Нам» ХЭО МТС-н саҕалааһына салҕаныаҕа, үлэли сылдыар МТЗ трактордары дьонтоҥ сайаалка хомуйан саҕардан оҕоруу былааннаран. Үлэһиттэр, уруккута үксүлэрэ трактористар, бэйэ трактордарын хомуйар өссө ордук буолуо этэ дэнэллэр.

Л. НОВГОРОВОДА

иһиннэ бүтэриэхтээхтэр. Онгон трактордар охсор, мунһар тэриллэрин кытта өрүһүнэн аналлаах сирдэригэр ыгыттылаахтара, улууска 21 трактор сайаалкалаах

Улуус баһылыгын дьаһала

«2002 С. БҮТҮН РОССИЯТААҒЫ НЭҢИЛИЭННЭ БИЭРЭПИНИН НАМ УЛУУҔУГАР ЫТЫТЫ ТУҢУНАН» ДЬАҔАЛ

«Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэпиһин туһунан» 25.01.2002 с. 8-ФЗ №-дээх федеральной сокуону, СР (Я) президентэ В. Штыров 131-РП №-дээх 24.05.2002 с. дьаһалын, РФ президентэ В. Путин РФ Федеральной муньбаар суругун толорон, кэлэр Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэпиһин исторической уонна государственной суолтатын учуоттаан, дьаһайбын:

- 1. 2002 с. Бүтүн Россиятаагы биэрэпиһи тэрийэн ытытыны улуус ситэриллээх былааһын бары таһымнаах органнарын биир сүрүн сорукарынан ааҕарга;
2. Нам улууһугар 2002 с. Бүтүн Россиятаагы биэрэпиһи тэрийи уонна хаачыстыбалаахтык ытыты иһин эппизитинэһи нэһиликтэр баһылыктарыгар, тэрилтэлэр салайааччыларыгар сүктэрэргэ;
3. Ситэриллээх былаас улууустаагы органнарын биир сүбөлээх үлэлэрин координациялаан хааччыларга, 2002 с. Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэпиһин бэлэмнээһинин уонна ытытытын боппуруостарын оперативнай-дык быһаарарга анаан нэһилиэнньэ биэрэпиһин ытытыга улууустаагы комиссия састаабын биэргэтэргэ;
4. Улуус баһылыгын 13.11.2001 с. 1052 №-дээх дьаһалын көтүрүллүбүтүнэн ааҕарга.
5. Бу дьаһал туолуутун контуруолун бэйэбэр хааларабын.

Нам улууһун дьаһалтатын баһылыга А. Н. ДЬАКОНОВ 11.06.2002 с.

2002 С. БҮТҮН РОССИЯТААҒЫ НЭҢИЛИЭННЭ БИЭРЭПИНИН ЫТЫТЫГА УЛУУСТААҒЫ БИЭРЭПИС КОМИССИЯТЫН САСТААБА

Горохов Н. Х. - улуус баһылыгын солбуйааччыта, комиссия председатели.
Вайшев Н. Н. - улуус муньбаарын председатели, комиссия председатели солбуйааччыта.
Тарасова Н. И. - улууустаагы статистика отделын начальнига, комиссия председатели солбуйааччыта.

Чылыһынара:

- Корякина М. И. - Нам улууһугар нэһилиэнньэ биэрэпиһин боппуруостарыгар боломуочунай.
Зырянов П. А. - Нам улууһун ис дьаһала отделын начальнига.
Попов В. И. - нэһилиэнньэ дьарыктаах буолуутун киирини директора.
Иванова В. П. - Нам улууһун үөрэҕин управлениетын методиһа.
Горохова Р. Н. - ЗАГС отделын сәбиэдиссәйә.
Кондратьева Т. А. - Нам с. дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччыта.
Новгородова Л. В. - «Энсиэли» хаһыат корреспондента.
Замятин А. Т. - «Нам» ТРК редактора.
Эверстова А. Я. - МУНУ ЖЖХ целевой хомуурдарга специалиһа.
Марков А. П. - федеральной почта управлениетын начальнига.
Ядрихинская К. К. - РФ пенсионной фондатын Намнаагы управлениетын начальнига.
Рехлясов Р. С. - Нам педагогической колледжын преподавателә.
Заболоцкая Б. И. - налоговой инспекция специалиһа.
Обутова М. В. - СР үл министрствотын иһинэн ФКУ бюджетнай отделын начальнига.
Прокопьев А. А. - улуус дьаһалтатын уопсай отделын сәбиэдиссәйә.
Бочкарева З. Р. - улуус дьаһалтатын дьэ кэргэн экономика тыгар специалиһа.
Михайлов В. К. - эргизэн отделын кылаабынай специалиһа.
Евсеева С. Д. - «Знание» общество председатели.
Федоров А. А. - «Намгаэстрой» ПМК ХЭО начальнига.
Григорьев В. В. - «Сахателеком» ГП Намнаагы учаастагын начальнигын солбуйааччыта.

«МИН РЖЕВ АТТЫГАР ОХТУБУТУМ» ...

Бам ыйын 17-24 күннэригэр Нам улууһуттан үлэлиир бөлөх буолан биһиги Ржев куорат иһин кыргыһыга өлбүт Саха сириттэн төрүттээх буйуттарга аналлаах мемориалга бара сырыттыбыт.

Бастакы сырыыбытыгар, бам ыйын 19 күнүгэр Тимофеев Н.С., кини тэрилтэтин үлэһиттэрэ, Нам улууһуттан төрүттээх Москвага үөрэнэр студенттар уонна Нам улууһуттан биһиги, Горохов Н.Х. — улуус баһылыгын солбуйааччы, Петухов М.Р. — «Үрдэл» МУП директора буолан мемориалга сүгүрүйэн, миитин тэрийэн ыттыбыт.

Онно Ржев оройуонун баһылыга Стрекалов В.И., мемориал турар сирин олохтоох дьаһалтатын баһылыга Бедов А.И., Ржев оройуонун дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы Ерохин А.В., Тверь куораттан «Аймах-Саха» общественной тэрилтэ, Саха сириттэн төрүттээхтэр землячестволар тттан кыттыны ылан тыл эттилер.

Салгы мемориал турар билсигин, уоруллубут дюралюминиевай плиталар оннуларын таас плиталарга буйуттар ааттарын суруйан алдее оҕорорго, мемориалы реставрациялырга, тула өттүн тупсаран оҕорорго сүбэлэстибит.

Мемориал Ржев оройуонун одохоохторун дьирин ытыктабылын ыларын куруук тыһынаах сибаккилер дьүөрбөлэрин ытык күннэр аайы, ыал буолар ыччаттар манна кэлэн сүгүрүйэллэрэ туоһулуур дьин оройуон дьаһалтатын баһылыга Стрекалов В.И. эппитэ кырдык да харахха бырабыллар.

Иккис сырыыга Саха Республикатын тутууга министрин солбуйааччы, республика архитектора Белолюбская Н.И., Саха сирин бастайааннай представительствотын тэрийэр отделын салайааччыта Филиппов С.А. уонна биһиги буолан Ржев оройуонун салайааччыта Стрекалов В.И., оройуон архитектора Козлов В.А. кытта көрсөн Саха Республикатын салалтата мемориалы реставрация...

ылааһынга, саҕардан оҕорорго бэлэмнэн Ржев оройуонун салалтата биһирээтэ. Үлэ хаамытын болдомтоҕо ылан, күүс-көмө буоларын биллэрдэ.

Ити биэр нэдиэлэтээҕи сырыыларга Горохов Н.Х. Нам улууһун дьаһалтатын аатыттан «АЛРОСА» АК салалтатын кытары улууска араас өрүттээх көмө оһоһуларын ситиһилээх кэпсэтиллэри ытан сөргөх сонуннардаах кэллэ.

Российская Федерация культуурага министрствота, мемориал историко-художественной сыаннастаах пааматынньыгар Тверь уобалаһын реестригэр килдэрэригэр көрдөһүүтүн Тверь уобалаһын салалтатыгар тиксэрибит.

Саха сирин биллиилээх политической деятелэ М.К. Аммосов кыһын кытта Лена Максимовналыын М.К. Аммосов ытыллыбыт сиригэр Свято-Екатерининская мужской монастырь подворьятыгар сырыттыбыт. Онно Саха Республикатын Президентин Ыйаадынан пааматынньык туроохтаах сирин көрөн, сүгүрүйэн, сийилии кэпсэтин кэлибит. Лена Максимовна улуус баһылыгар, общественноһыгар, Хатырык нэһилиэгин салалтатыгар, одохоохторугар, бэйэтин аймахтарыгар истин эҕэрдэ, махтал тылларын ытта.

Бэс ыйын 3 күнүгэр «Крестный ход» дьин нуучча норуотун, итэҕэлин улахан церковнай обряды биһиги мемориалбытыгар ытылынна. Ржевкэ буолбут балтараа сыллаах уныуқтаах уһун кыргыһыга уоттаах толоонно охтубут буйуттары кэриэстээһингэ кинилэр бары аҕабыкка сүрэхтэммит дьон буолаларын учуоттаан Тимофеев Н.С. көзүлээһининэн мемориал комплексыгар часовня тутуллара былааннана. Эһиил кулун тутар ыйга 1280 тыһ. сәбиэскэй салдаат сиэртибэлээх Ржевтээҕи кыргыһыга Кыайы 60 сыла туолар. Онно этиллибит тэрээһиннэр бүтэн тийиэхтээхтэр.

М. ПЕТУХОВ, «Үрдэл» МУП директора

БИЭРЭПИСКЭ КЫТТЫ - ИЭС УОННА ЧИЭС

Биэрэпис - нэһилиэнньэ культурнай-исторической событиэ буолар. Кини түмүктэрэ биһиги кэлэр көлүөнэлэр биһиги тэҥнээн көрүүгэ уонна үйэ саас тухары өйдүү сылдьарга матырыйааллары биэрэригэр. Бүтүн Россиятаагы биэрэпис Бүтүн аан дойдутаагы биэрэпиһи кытта тэҥнэ ытыллар. Саҕа үйэ саҕаланытыгар аан дойду бары госуларстволара ХНТ сүбэтиһэн биэрэпис ытыгар эбэһинэстээхтэр. Сир шарын нэһилиэнньэтин бүтүүвүн уопсай кестуутугар биһиги дойдубут эмиз бэйэтин кылаатын киллэриэх тустаах.

ХНТ нэһилиэнньэ биэрэпиһин 10 сылга биэрэригэр кытарга сүбэлээр. Биһиги дойдубуттар биэрэпис өссө 1999 с. ытыллыахтаах этэ, ол гынан баран үпхарчы кестүүгэ ыараханыттан кестер көһөн испитэ. Оһон быйылы 2002 с. нэһилиэнньэ биэрэпиһэ биһигэ дьонуннаах событиенан буолар.

Биэрэпис сүрүн принципэ - дьон чааһынай одохоорун уонна дьыһаларын-уоттарын таарыйбат буолуу. Биэрэпис кэмигэр ытыллыбыт дааннайдар бас билиигэ уонна киниэхэ моральной өттүгүн мөлөхтүк дьайыга тириэрдиэх суохтаахтар. Гражданин быраба уонна көнүлэ араҥаччылаһыахтаах.

Олохтоммут дуоһаар быһытынан хас биридди нэһилиэнньэни суруйааччылар гражданин тустарынан араас сибидиэннэлэри таска таһаарыа суохтаахтар. Бу информацияны сууттар да, ис дьыала министрствота да, ФСБ да, оборона министрствота да, налоговой органнар да, буруйу оҕорон элементтар да кыһай туһаныа суохтаахтар. Хомуллубут дааннай-барыта Госкомстат сабыһаах сестеригэр харалдыахтаах. Бу сылтан саҕалаан статистика реформата...

ытыллар. Ити реформа 1994 с. ХНТ-нэн ытыллыбыт докумуонна ологуруохтаах уонна бары бириддилен дьонтон итинэн тэрилтэлэртэн хомуллубут дааннайдар кистэлэнгэ тутуллуохтаахтар дьин принципинэн салайтарыахтаах.

Биэрэпис кэмигэр хас биридди кини бэйэтин туһунан чахчылары биэрэригэр кини сөбүлүүрө дуу, суоҕа дуу учуоттаныллыахтаах. Туох да докумуон көрдөрбөккө бэйэтин туту саныһарын суруйта ыахтаах. Ол эрээри дьиннээх кырдыгынан эппизитиэхтээх. Оччотуна эрэ биэрэпис сүрүн сыала-соруга ситиһилиэхтээх. Олорго суох, өйтөн ылан сыһыппаралары этии тахсар түбэлтэтигэр биэрэпис түмүгэ нэһилиэнньэ туһунан сыһына өйдөбүлү үөскэтигэ тириэридэр.

Киллэринэр дохуот туһунан боппуруоска тохтуур буоллааха, итинник боппуруос биэрэпис анкетатыгар киллэриллибэтэ. Туһунан иитиллэн олоруу источнигы туһунан эрэ боппуруос баар. Онуоха ким кэтэх хаһааһыстыбанаан, пенсиянан, стипендиянан, хамнаһынан эбэтэр аймахтарыгар иитиллэн олорорун тустарынан чахчылар бериллиэхтээхтэр.

Өскөгүн манньк эппизиттээх государственнай дьаһалга утарсар, кыттыны ылат дьон баар буоллаһтарына, кинилэр былааһы утары баралларын көрдөрөллөр. Манньк дьон суох буолуохтара дьин эрэннэлэр. Политическай көрүүтүгүн тутулууга суох, дойдубилингэ салалтатыгар сыһыны аахсыбакка туран биэрэпискэ кытты хас биридди кини иэһэ буолуохтаах. Биэрэпис түмүктэринэн кэлэр 10 сыллаах экономическай уонна социальная былааннааһыммыт чопчулаһыахтаах уонна олоххо киллэриллиэхтээх. Ону учуоттуур хайаан да ваада.

М. КОРИКИНА, Нам улууһугар нэһилиэнньэ биэрэпиһин ытыты боппуруостарыгар боломуочунай

Бу — интэриһинэй

НАМ УЛУУҔУГАР — АМЕРИКА МИССИОНЕРДАРА

Намга американецтар кэлэн олохсуйан эрэллэр, дьин-уот атылласпыттар дьин кэпсээн киэҥник тардына. Ити чахчы. Америкаттан сылдьар миссионердар Тед уонна Кэт Моллар үс уол оҕолорунаан Намга олохсуйан дьонго итэҕэл өнгүө көмөлөһөр баһалаахтар. Кинилэр кимтэн кининээхтэрин, хантан хааннаахтарын туһунан сийилии «Энсиэли» чугастаагы нүөмэригэр кэпсэтиэхпит.

Манна даратан эттэххэ, бэс ыйын 22-29 күннэригэр Намга евангелистар таһара дьэтиин миссионердара мустан итэҕэл боппуруостарыгар конференция ытыллалар. Онуоха кыттыны ыла АХШ евангелист-миссионердарын баһылыга

Гарри Брумболо, Россияга миссионердар салайааччылары Майкл Мэтьюз, Саха сиригэр салайааччы Фрэнк Энрик, теология доктора Роберта Кинг кэлдилэр. Кинилэр эдэр коллегалара Скотт Соммерс, Габриэль Томпсон Нам сиригэр-уотугар кэлэн хотугу кыраай куйаһыттан улаханник саллыбыттары биллэрдилэр. Ыалдыттарбыт улуу ыһыары баттаһа кэлэн саха омук бырааһынныгы сирин-туомун билистилэр. Маны таһынан Америка миссионердара ормузыкалынай оскуола тыгар сылдьан сахалыы ырыаны-тойугу иһиттилэр, үңкүүлэри көрдүлэр, саха инструменттары сөргө билистилэр.

Бэс ыйын 24 күнүгэр миссионер-

дар баһылыктара уонна Намга олохсуйар Моллар улуус баһылыга А.Н. Дьяконов приемдар сырыттылар. Онно туох сыллаах-соруктаах кэлбиттерин билиһиннэрдилэр, билини ыарахан кэмгэ дьону-сөргөни өй-саһаа өттүгүн харыстыырга, итэҕэл өнгүө туруктаах олоххо төһөрүүгэ үлэлээр баһалаахтары кэпсэтиллэр. Альберт Николаевич миссионердара омук сирин гражданинра буолалларын быһытынан Россия, республика сокуоннарыгар сөп түбөһүннэрэн итэҕэл өнгүө чөл олоххо үлэлээһиннэри өйүүрүн уонна улууска араас итэҕэллэр өйө-дэмнээктик, биэр сылга-сорууга үлэлээхтэригэр эрөнэрин биллэрдэ.

Уопсайынан, ыраах дойдуттан сылдьар ыалдыттарбыт күннээҕи олоххо-дьаһахка судургуларын, дьону-сөргөни кытта ылбаҕа ыдык кэпсэтиллэрин, саха омук культууратын, итэҕэли убаастыылларын көрдөрдүлэр.

Вэйэ информ.

Никольскайдаагы кыргыны 80 сыла

ИСТОРИЯ ЧАХЧЫНЫ ЭРЭЙЭР

1922 сыллаахха бэс ыйыгар кыһыл армия үрүн баанданы Никольскайга урусхаллаан Нам оройуонун уонна Дьокуускай куорат чугаһынаагы Лена хангас биэргэни босхолообута 80 сылын туолла.

Никольскайдаагы кыргыны туһунан суруйууттар: «Үрүн баандалар 800 киһилээхтэрэ, 400-чэкэ киһилэрэ өлбүтэ, ууга түспүтэ уонна бааһырбыта» диэбит.

Эрэйдээх этигэс

ЭРЭННЭРИПЛИБИТИ ҮС СЫЛ КУУТЭЛЛЭР... ?!

Мин улуус киинигэр олорор 75 савстаах, бэйэм кэмэр колхозка, совхозка, кэлин тэрлэтэр күүспүн харыстаабакка үлээбэит, тыыл, үлэ ветерана буолабын.

1997 с. күһүн сизним Алена «дьюөгэм» диэн Салбантан сылдыар Саргылаана диэн кыһыны илдьэ кэлбитэ. Кыыс Аленаны кытта онно-манна кэлэ-бара, куораттынан эгин сылдыбыттарга.

Сизним сааһа саастаах оборо албыннар төһө сизрдээбэй?

Түгэн көстүбүчү дьаалээхтэр сөбүлээбэит. Сарсыныгар «хоһоһобут» баһыттан атагар дьылы таһнаан 3 тыһымчалаах шубалаан, 450 солк. нутрига бэргэһэлээн, 800 солк. салпыкыланан, өссө моойго баанар былааттана, сизрия ситэрон саньыга иилэр уһун былаах суумкаланан «өйүүн хайаан да кэлиэх» буолан барар.

Онтон 2001 с. дьыаланы хаттаан көбүтээри следовательгэ барбытым. Онуоха атын, сага киһи олоорор этэ да «бирбит докумуонгун суох» диэн олох да кураанары куустарбыта.

Участники мятежа большими и мелкими группами, а также в одиночку сдавались на милость советской власти, складывали оружие, получили амнистию и возвращались к мирному труду.

5. Т.И. Замятин «Энсиэли хочотугар» кинигэтин 29, 30 стр. «Кыһыллар соһуччу пушкаан, пулеметуан тэнгэ уоту аһаллар. Аһыахта ытыгалаабыттарын кэннэ соһуйан хаалбыт өстөөх утарылаһан көрөн баран куотар аакка барбыта.

Үрүнэр хамандырдара Семенов куоппутун эмиз араастаан суруйаллар.

Р.П. Кутуков үөһэ этилибит ыстатыйатыгар: «Хамандырдара Семенов улаханник бааһыран баран, адьас ыкса кыгыһынан, хара сыыр күдүгэр сөрөнөн очоноһон устан куоппута» — диир.

Т.И. Замятин: «Семенов бэйэтэ бааһыран баран дьонун тобоһун илдьэ хоту Түбэ диэки куоппута» — диир. Иван Федосеев: «Күн миһээрэ» (1978 с.) кинигэтин 153 стр. «Онно этэ дии Семенов эллисиэр атынан сүүрдээн иһэн, кэргэни ат урдуттан кытаахтаан ылан куоппута.

Р.П. Кутуков ыстатыйатын түмүктүүрүгэр бу курдук суруйбут: «Вандыыттар тобохторо II Модутуан, Түбөнэн эргийэн Чыбычар арытыгар мустан өрүһү туораан истэхтэрин эмискэ кыһыл этэрэстэ борохотунан тийһэн пушканын икитэ ыпыттарыттан уолуйбут бандыыттар 300 аты, ол иһигэр 100-

кэ ыгыһыраах аттарын быраһан куоппуттара. 16 бандыыт билиэн түбэспитэ». Бу түгэнгэ суолу аһан биэрэнэр олох элбөх киһи куоппут быһыылаах.

Ара дойду сэринитин иннинээри сылларга сайыһын от үлэтигэр сылдьан, кыһынын хастыы даһаны ыал дуукаах олоһон граждандскай сэрини тустарынан ордук бандыыттар буруйа суох оччотооһу сэбискэй былаас актыбыыстарын бааһыра тыллабырдыгар олоһуран балыһа анныгар 1922 сыллаахха кулун тутарга сууга-сокуона суох ытылаан өлөрбүттэрин уонна Никольскай сэринитигэр элбөх, үөрэҕэ суох дьону бандыыттар албыннаан, күһэйэн, салаат өһөстүбүт дьону, мээһэ кыргымаһ, хоту диэки куоталларыгар кыахта биэрин диэн дьаһайыттарга диэн кэпсиллэрин оро сылдьан истэрэтиим. Ити кэпсиллэрэ оруннаах быһыылаах.

Кырдык элбэх дьон хоту нэһиликтэр сайыллыктарына, кытылларынан барытыгарын, итинэн Семенов ойдоһун маһан аакка мэгэһиннэрэн куоппутун кэпсиллэрэ.

Мин бэйэм чааһым Никольскайдаагы сэрини 3-4 чаас барбыта диэн итэриимээр олоһобун. Сэрингэ олох кылгас буолуохтаах. Хата ол кэнниттэн кыһыллар бэйэлэрэ ытылаһыны кэнниттэн дэриэбинэ хайдах-туох буолбутун билсэ, нэһилиэнньөнү кытта кэпсэтиһэ 3-4 чаас тохтоон баран Дьокуускайга төннүбүт буолуохтаахтар.

Луковцев 400-500 утарылаһар кыага суох дьону кыргыбыттарга диэн эмиз итэрибэппин. Оччодоһуна бандыыттар хаван, хайдах күрээбиттэрэй? Бу туһунан ким даһаны суруйбатах.

Оччотооһу Саха сирин салайааччыларга амнистия сокуонун таһааран үрүн баандага сылдыбыт дьону кими даһаны буруйдаабатахтара, сэмэлээбэтэхтэрэ. Бал диэтэр хамандырдара атамаһан Семенов дойдутугар Аммага тийһэн, өр кэмгэ учууталлаабытын туһунан

кырдыаһас советскай-партияна ы үлэһит, Граф Визрегэр олоһон өлбүт Павлов Иннокентий Константинович этэн тураардаах. Алтан Сарын онно кыра дуоһунастаах хамандыыр эбит. Калинин научнай үлэһит буолбута.

Хатын Арыһы нэһилигэр номоххо кирибит Хобороос эмээхсин уолаттара бааллар. Аччыгыһ уол Семен Тимофеевич Сивцев (Эллэй художник аҕата) котрус командирдаах кыһыл этэрэтигэр Оһохтооһо, Чыпчылаһа, Чакырга уруһуһу утары хорсундук сэрилэспитэ. Амма солубодатын босхолоһтута. Килэм сэринитигэр кытылбыта. Калинин дойдутугар учууталлыы сылдьан армияҕа ыгырыллан немецтэри утары сэриллэһэ сылдьан өлбүтэ. Онтон убайа Никита холуон тыллаах-өстөөх, бардам санаалаах киһи буолан улааппыт. Үрүнүгэрэ холбоһон кыһыллары утаран илин, арһа хангаластарга, Мытааһынан сылдьан сэрилэспитэ, дьону-сэргэни халаабыта, тутулан кэлбит красноармеецтары, сэбискэй былаас активистарын, кинилэр кэргэттэрин, бэл диэтэр аймахтарын өлөрүүгө кытылбыттартан саамай атамаһанара үһү.

Амнистия кэнниттэн киһини оройуонугар милиция начальнигынан аһаан үлэлэппиттэрэ. Ол сылдьан бэйэтэ бэркэ билэр икки киһини тутан аҕалан хайтаһалабыт, сотору тыага үлэҕэ диэн ааттаан таһааран ытыгалаан кэбиспит уонна куотарга соруммуттары өлөртөөбүтүм диэн кэбиспит. Калинин дойдутугар ыалдьан өлбүтэ.

Никольскайдаагы сэрини туһунан онно кыттыһыны ылбыт командирдар, сэриниттэр тугу да суруйан хааларбатахтар быһыылаах. Ол иһин учуонайдарыт, корреспонденттарыт араастаан суруйан эрдэхтэра.

Николай ГАВРИЛЬЕВ, сэрини, үлэ ветерана

Спорт — тулуур, спорт — дьулуу

НАМГА СААМАЙ УҢУН СҮҮРҮҮ — 120 КМ

Саха сирин уһулччулаах политическай деятелэ Максим Кирович Аммосов төрөөбүтэ 105 сыллаах үбүлүйүгэр аһаан Нам улууһун уһун сүүрүү кыттылаахтара, спорт ветеранара — Саха сирин спордун маастара, элбэх үһүн экстремальнай сүүрүү кыттылааһа Наумов Петр Семенович, элбэх уһун сүүрүү кыттылааһа, республика чемпиоһа уонна призера Колесов Егор Егорович, Россия маастарга кандидата, Саха сирин спордун маастара, республика хас да төгүллээх чемпиоһа уонна призера Охлопков Семен Михайлович, Россия маастарга кандидата, Саха сирин спордун маастара, республика хас да төгүллээх чемпиоһа уонна призера Ион Ионович Васильев буолан сүүрүүхтэрэ.

КУБОК УЛУС КИИНИГЭР КӨСТӨ

Бэс ыйын 8-9 күнүрүгэр биһиги нэһиликитигэр, 14 сыл буолан баран, Нам улууһун сайынгы спартакиадага тэрэһиннээхтик кыттылыһына. Кыластык улуус сайынгы спартакиада далаһын туһунан сырдатар буолаһа: 1988 сылтан совхозтарынан сага стадионнары туугу уонна улуус сайынгы спартакиадаларын ити сирдэринэн тэрийэн ытыгыга улахан сөрүк турбута. Бастакынан, биһиги нэһиликити сиригэр-уотугар, ол сағана, спартакиада «Нам» совхоз сага стадионугар бөрт тэрэһиннээхтик мытыллыбыта уонна олохтоох хамаанда уопсай түмүккэ бастакы миэстэни ылбыта. Бу иннин «Нам» совхоз хамаанда 1983, 86, 87 сылларга бастакы миэстэлэри ылбытын билэбит.

1988 сылтан атын совхозтар ылыһан уонна тэрийсэн, сага стадионнары туттаран, спартакиадалары мытан барыттар. Ол курдук, «Комсомольскай», «Хатын Арыһы» совхозтар утуу-субуу оройуон спартакиада тын былаарын өрө көтөхтүттэрэ. Онтон совхозтар ыһыллыларын сағана, 1991 сылтан Хатырык, Көбөкөн, Партизан нэһиликтэригэр сага стадионнар үлэҕэ кирибиттэрэ уонна спартакиадалар онно ытыллыбыттарга.

Кэники сылларга, 1998-1999-2000 сылларга спартакиадабыт былааҕа улууспут киинигэр өрө көтөхтүлүттэрэ. Көрүнүрүнэн ырыта көрдөхкө, быйыл ордук Нам киини хамаандага үчүгэй бөлөмнэрин көрдөрдө. Ол курдук, уопсайа 6 көрүнгэ: чэлпэки атлетикага — II миэстэ, хапсаҕайга — II миэстэ, мас тартыһытыгар — I, гиірэ аһыһытыгар — I, атаһ оонһуутугар — IV уонна сахалыы пятиборьега — II миэстэлэри ылан, 12 очколаах Нам улууһун спартакиада тын кубогун хаһаайыһынан буолла. Бу үчүгэй түмүк. Онтон биһиги нэһи-

ликтип хамаандага куруук инники сылдыбыт буолаһына, быйыл, түмсүүбүтүгэр уонна эрчилибидити күрүһүбүтү тийбэтэ, ону бары билэбит. Быйыл ордук, хапсаҕай уонна сахалыы пятиборье көрүңгө биһиги хамаандабытыгар ырахан балаһыаньаны уоскэстэ сырыттылар. Биричинэтэ — дьоммут ситэ көстүбэҕкэ уонна кэники түбэһиэх дьону булан, итинник түмүккэ тийдибит. Бу көрүңгүгэр IV эр миэстэни дьуһуйдубут. Атын көрүңгүгэр: чэлпэки атлетикага — бастакы, мас тартыһытыгар — иккис, гиірэ аһыһытыгар — үһүс уонна атаһ оонһуутугар — бастакы миэстэлэри ыламыт, 15 очколаах иккис миэстэҕэ тарыстыбыт. Үһүс миэстэҕэ эмиз улууспутугар бир күөстэх хамаандан биллэр, Уедой нэһилигэ 19 очкочу сурууан таһыста.

Аны спартакиадабыт тэрэһини боппуруоһугар кирирдэхтэ: кылаабынай судьуйанан Колпашиков Иннокентий Васильевич, кылаабынай секретарынан Софронов Анатолий Михайлович, спартакиада комеданьыан Сивцев Рейман Иннокентьевич уонна көрүңгүрүнэн кылаабынай судьуйалар — Эверстов Семен Иванович, Павлов Кирилл Спиридонович, Константин Николай Эллеевич, Ушницкай Андрей Петрович уонна Дьячковская Афанасий Васильевич бэйэлэрин эбэһиннэстэрин эппиэттээхтик, тэрэһиннээхтик толордулар. Аппаратура өттүттэн, бары көрүңгүгэр микрофоннар туруоруллан спартакиада таһыма өссө үрдээтэ уонна «ылдыааччылары» улаханник дуоһуя сэрэхситтэ. Улуус маньык улахан мероприятиятыгар ханыат уонна телестудия өттүттэн бир да киһи суоҕа, төһө да ити күнүгэр улуус атын мероприятията ытыллыбытын иһин, спартакиада тын сырдатыһа ордук буолуохтааһын маддьаһар табыллыбат.

Түмүктэр, маньык күрэхтэһинилэри нэһиликтэр ылан, тэрийон ытыллара буоллар, эмиз урукку курдук, эстафета сағаланы этэ. Оччор биригэр биһир нэһиликэ аайы спорт быраһыһыныга урдук таһымнаахтык кытыллыһа диэн биһэ санаалаахпын. Того диэтэххэ, улууспут бары улахан нэһиликтэрэ маньык улахан мероприятияларга уопуттаахтар уонна бөлөмнөр дии саныбын.

А. СОФРОНОВ, I Хомустаах

М. КОЛЕСОВА, тыһы ветерана, Нам

Күн киһитэ көмүскэс, айыы киһитэ аһыныгас АМАРАХ САНААНАН САЛАЙТАРАН...

Мин, Новгородова Надежда Николаевна, ыам ыйыгар операцияга барарбынан сибээстээн, дьиз көргөнүм хаһыат көнүгө көмө көрдөспүтэ. Онуоха билэр-билбэт дьоммут, аймактарбыт ким төһө кыайарынан көмөлөһөн, этэнгэ операцияланаан көлүм.

Бүтүн биһиги дьиз көргөн айыы санаалаах дьоммутун анаан-минээн ааттыахпыттын баҕарабыт. Барҕа махтабытын, истиг иэйиригитин тирдэбит Хамаҕатта нэһилиэтин кырдыастарын сэбиэттэр (сал. Данилов Н.Д.), «Түһүлгэ» сыһыалаах киинитер (дир. Жиркова М.А.), ветстанция Хамаҕаттатааҕы филиалыгар (сал. Шарборина М.И.), «Күбэй» кулууп чилиэннэригэр: Данилова Д.Е., Жиркова М.К., Емельянова О.П., Максимова Е.Н., Новгородова О.И., Петрова К.В., «Сайдам» түөлбө олохтоохторугар (сал. Москвитина О.С.), ТХУ племенной үлэҕэ отделигыгар (сал. Тойтонова С.И.), Александра, Ион Григорьевтарга, Н.Н. Кокояревка, Варвара, Иван

Максимовтарга, А.С. Слепцовага, Людья, Григорий Местниковтарга, С.С. Жирковка, В.И. Стручковка, Дьокуускайтан Вера, Гавриил Былаховтарга.

Сүгүрүйэбит аймактар куустарынан туруоруллубут Аһымал концертыгар кэлбит Хамаҕаттабыт дьонугар. Ол киһиэхэ толору саала, хабыллар ытыс тыаһа кишилэр амарах санааларын, ыраас сүрөхтөрүн, чараас дууһаларын бэлиэтэ буолла. Махтанабыт концерты салайыт балтыбытыгар Бурашева С.З.

Махтал тылларын анымыт туһааннаах тэрлэтэлэр үтүө санаалаах үлэһиттэригэр. Бастатан туран улахан баһыыба тыллара анаар депутаптыгыгар Ларионов Е.М., көмөлөһөөччүтүгэр Дунаев А.Г. Икки төгүл операцияга табыллан бара сылдыбытыгар Егор Михайлович быһаччы көмөлөөх, улуустаагы социальной харалта отделигыгар (сал. Макарова М.С.), аны операцияттан кэһэн баран тутта иһиэхтээх эмпит кестөрүгэр, атыылаһыларыгар (сыаната 3 тыһ. солк) эмиз тутта көмөлөстүлэр.

Махтанабыт көмөлөспүт бары ыраах-чугас олоор урууларбытыгар.

Биһиги дьиз көргөн айыы санаалаах дьоммутугар чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт. Үтүө санаабыт үө үйэ тухары умнуллубакка, көтөр кынат буолан олоххут суолун чөлчөтти!

Н.Н. Новгородова дьиз көргөнү, Хамаҕатта

ИДЬУО ИНИТИННЭРЭР КЫРБАНАН УОННА СҮЛҮРЭН...

Бэс ыйын 17 күнүгэр Граф Бизергэр бэйэтигэр г.р. Охлопков Е.Г. өлүгэ кестүбүт. Өлөрүү суола суох. Эмиэ бу күн киин балыыһа хирургической отделеһиытыгар Граф Бизергин олохтоор г.р. Шарин Г.А., 1968 с. төрүүх, төбөтүгэр эчэйиллэх кирибит. Бэс ыйын 18 күнүгэр Бетүнгэ бырадыллыбыт дьизэ г.р. С. өлүгэ кестүбүт. Бэйэтигэр тийиммит. Бэс ыйын 19 күнүгэр Нам селотун Т. Заматин аатынан уулуссага г.р. Трионов И.И. дьизэ умайбыт. Бу күн түүнүгэр Бетүнгэ кладовка күлүүһүн алдытан «Иж-Ю 5» мотоциклы уонна «Минск» мотоцикл саппаас чаастарын уорбуттар. Бэс ыйын 20 күнүгэр хирургической отделеһиы г.р. Л. кырбанан кириэн айө суох сьтан өлбүт. Өлөрүүгэ уорбалана г.р. Е. уонна А. тутуулан хаалдыбыттар. Бу барыта «Северторг» АО үлэһиттэр. Бэс ыйын 23 күнүгэр комбикорм заводу биригидьир г.р. Суворов В.Ю., Можороллоох олохтоор, 1972 с. төрүүх, сүһүрэн балыыһага кириэн өлбүт.

46 итирик киһи тутуулуубут, бытархай күлүгээннээгин иһин 7 киһи миэрэлэммит. Милиция сотрудиктарыгар өрөлөөүү иһин 4 киһи тутуулуубут. МОМИАЗ салаатынан 1, атыы бырабылатын кэһин иһин 1 боротокул толорулуубут. 1 саа былдыаммыт. ГИБДД салаатынан 41, ол иһигэр 5 итирик киһиэхэ, боротокул толорулуубут. Стоянкага 5 транспорт туруорулуубут.

«Энсиэли» хаһыат бэс ыйын 15 күнүнээҕи №-гэр ИДЬУО сводкатыгар «Аппааныттан Лукина арыгы атыылаан тутулуубут» дьиз онугар «Мухина» дьиз көннөрөн ааҕаргытыгар.

БИЛЭРИИЛЭР-РЕКЛАМА

Оҕону эбэтэр ыарыһах киһини дьэитигэр эбэтэр балыыһага көрөбүт, массаҕытын. От үлэтигэр көмөлөһөбүт.
Высэр тел. 21-2-93 (посредник) 17 ч. кэһиттэн.

Продается УАЗ-31519 люкс, год выпуска сентябрь 2000 года, пробег 37 тыс. км.
Конт. тел. 21-1-65, 21-3-96.

Считать недействительным утерянный аттестат А-3018196, выданный 18 июня 1998 г. НСШ №1 на имя Готовцевой Варвары Александровны.

Считать недействительным утерянный аттестат А № 9837169, выданный 14 июня 2000 г. П ХСШ на имя Охлопкова Ивана Семеновича.

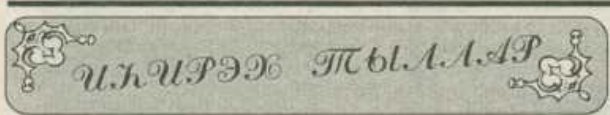
Күн сирин көрдөрбүт күндү тапталлаах ийэбит, эбэбит, көргөнүм Хамаҕатта нэһилиэтин дьаһалтатын бугалтара, Бетүг-Далиһизэ-баһынай хаһаайыстыбатын салайаччыта ПАВЛОВА Антонина Семеновна бэс ыйын 24 күнүгэр уһун ыарахан ыарыһаттан өлбүтүн диригиник курутууан туран иһитиннэрибит. Сияһнара, уола, кийитиэ, көргөнү	Урууку «Бетүг» КП дирекцията предприятие урууку бугалтара ПАВЛОВА Антонина Семеновна ыарахан ыалдыан өлбүтүгэр көргөнүгэр, оҕолоругар дириг кутурбанын тирдэр. Бетүг нэһилиэтин дьаһалтата ПАВЛОВА Антонина Семеновна ыарахан ыалдыан өлбүтүгэр көргөнүгэр, оҕолоругар дириг кутурбанын тирдэр. Айыытыгар, быраалпытыгар, кийипитиытыгар, сияһнарбитигэр көргөнү, ийэлэрэ, эбэлэрэ ПАВЛОВА Антонина Семеновна ыарахан ыарыһаттан өлбүтүн дириг кутурбаммытын тирдэбит. Павловтар, Марковтар, Чирковтар Убаастыыр эдэһиыбит, саҕаспыт ПАВЛОВА Антонина Семеновна ыарахан ыарыһаттан күн сириттан өлөн туорабытынан киһи оҕолоругар, көргөнүгэр Павлов Василий Иванович дириг кутурбаммытын тирдэбит. Балыстара, бырааттара Уваровскийдар, Шариннар, Захаровтар, Ивановтар, Решетниковтар, Никифоровтар Күндүтүк саныыр, убаастыыр балтыбыт, эдэһиыбит ПАВЛОВА Антонина Семеновна ыарахан ыалдыан күн сириттан туорабытынан биһигэ төрөөбүттэригэр, көргөнүгэр, уолугар, кийитиытыгар дириг кутурбаммытын тирдэбит. Старостиннар, Мухоловтар, Федоровтар, Сиацвэтар, Гоголевтар Хамаҕатта нэһилиэтин дьаһалтата, дьаһалта бугалтара ПАВЛОВА Антонина Семеновна б.д. бэс ыйын 24 күнүгэр ыарахан ыарыһаттан өлбүтүгэр Василий Ивановича, уолугар Ванига, кийитиытыгар Ленага, сияһнарбитигэр дириг кутурбанын тирдэр. Үөрэх улуустаагы управлениета, профсоюз улускома Хатыг Арый оҕо саадын психологар Винокурова Тура Егоровнага талтыыр аҕата Граф Бизергин олохтоор, үлэ ветерана ОХЛОПКОВ Егор Гаврилович ыарахан ыалдыан өлбүтүгэр дириг кутурбанын тирдэллэр. Күндү быраалпыт, убайбыт ЛУКАВИН Василий Николаевич б.д. бэс ыйын 20 күнүгэр эдэр сааһыгар холмогосохтук олохтон туорабытын бары билэр дьонугар, табыастырыгар диригиник курутууан туран иһитиннэрибит. Эдэһиыдара, убайдара, балтылара, бырааттара, эйамактара Коллектив бывшего ГУП «Техкомунэнерго» выражает глубокое соболезнование жене Валентине Евгеньевне, дочери Владе, внучке Милене по поводу кончины мужа, отца, дедушки бывшего директора ГУП ТКЭ ВОЛОХ Романа Залмановича. Скорбим вместе с вами. Выражаем глубокое соболезнование Волох Валентине Евгеньевне, дочери Владе, зятю Саше, внучке Милене в связи со смертью горячо любимого мужа, отца, деда ВОЛОХ Романа Залмановича. Скорбим вместе с вами. Коллеги по комбанку и ООО «Алвас» Администрация с. Намцы выражает глубокое соболезнование Волох В.Е., дочери, внучке и близким родным по поводу кончины горячо любимого мужа, отца, дедушки ВОЛОХ Романа Залмановича.
--	--

МЕЖРАЙОННАЯ ИНСПЕКЦИЯ МНС РОССИИ №5 ПО РС(Я) ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ ПАМЯТКУ ДЛЯ ЗАПОЛНЕНИЯ ПОЛЯ «НАЗНАЧЕНИЕ ПЛАТЕЖА» РАСЧЕТНОГО ДОКУМЕНТА:

1. Код бюджетной классификации — имеет 7 знаков, заполняется в соответствии с классификацией доходов. Бюджетов Российской Федерации Приложение №1 к Приказу №118-н от 28.12.2001 г.;
  2. Код ОКАТО — имеет 11 знаков, заполняется в соответствии с общероссийским классификацией объектов административно-территориального деления. Указывается код муниципального образования, на территории которого мобилизуются денежные средства от уплаты налога (сбора);
  3. Основание платежа — имеет 2 знака, например: ТП — платежи текущего года; ЗД — добровольное погашение задолженности по истечении налогового периода при отсутствии требования об уплате налогов (сборов) от налогового органа; ТР — погашение задолженности по требованию об уплате налогов (сборов) от налогового органа; РС — погашение рассроченной задолженности; ОТ — погашение отсроченной задолженности; РТ — погашение реструктурируемой задолженности; ВУ — погашение отсроченной задолженности в связи с введением внешнего управления; ПР — погашение задолженности, приостановленной к взысканию; АП — погашение задолженности по акту проверки; АР — погашение задолженности по исполнительному документу.
  4. Налоговый период — имеет 10 знаков, используется для указания периодичности уплаты налога или конкретной даты уплаты налога;
  5. Номер документа — при ТП ставится дата подписи в налоговой декларации (расчета), при ЗД ставится «О», в остальных случаях ставится конкретная дата;
  6. Дата документа — дата подписи декларации (расчета) налогоплательщиком.
  7. Вид платежа — имеет 2 знака: НС — уплата налога или сбора; АВ — уплата аванса или предоплата (в том числе декадные платежи); ПЕ — уплата пени; ПЦ — уплата процентов; СА — налоговые санкции, установленные Налоговым Кодексом Российской Федерации; АШ — административные штрафы; ИШ — иные штрафы, установленные соответствующими законодательными или нормативными актами.
  8. Примечание — текстовое пояснение для идентификации платежа заполняется в кавычках. Для платежей, зачисляемых во внебюджетные фонды, указывается сокращенное наименование фонда (ПФР, ФСС, ФФОМС, ТФОМС) и регистрационный номер в данном фонде. Также рекомендуется указывать краткие наименования законов, нормативных правовых актов, решений судов и других документов.
- Отдел информационно-аналитической службы МРИ МНС РФ №5 по РС(Я)

МЕЖРАЙОННАЯ ИНСПЕКЦИЯ МНС РОССИИ №5 ПО РС(Я) ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ:

В соответствии с п. 1 приказа Минфина России от 14.03.2002 г. №128н «О внесении изменений и дополнений в указание о порядке применения бюджетной классификации Российской Федерации от 25 мая 1999 года №38н» карточки лицевых счетов налогоплательщиков с кодами бюджетной классификации доходов бюджетов 1010510 и 1010511, а также 1400504 и 1400540 подлежат объединению. Код бюджетной классификации 1010511 объединяется с кодом 1010510 и создается новый код 1010510. Аналогично, 1400504 объединяется с 1400540 и создается код 1400540. Отдел информационно-аналитической работы МРИ МНС РФ №5 по РС(Я)

Убаастыллаах МАТРИНА МИХАЙЛОВНА ВИНУКUROBA!

Эйигин уһун сылларга үтүө суобастаахтык үлэлээн, дьонсөргө махтааһын, кырдыастар алгыстарын ылан, түбүктээх үлэҥ түмүгэ сыаналанан «Доруобуйа харыстабылын үтүө аата» иһэриллибитин истигин эбэрдэлибит!
Эн чахчы даҕаны кыра сааскыттан, аҕаҥ колхоз бастаагы тракториһа Новиков Михаил Егорович сэрингэ баран төннүбүтэх күнүөрүттөн, ийэригээн сэрини тулаабахтара буолан, ыар олоһу, үлэни көрсүбүккүт. Кыра бырааттарын, балтытын иһитинэн үлэһит, ыал онорон сүһүөхтэригэр туруоруубутун. Кэһин олоһуг аргыһын Иван Гаврильевичтыын үс оҕолоргутун, аныгы олох сиринэн үөрэхтээх, убаастанар үлэһит, ыал онордугут. Тапталлаах эһээ, эбээ буоллугут. Ити курдук кэһичээри ыччатыгарыг быйыт курдук олоххо, үлэҕэ, кэрэҕэ дьулуурдаах дьон «дьонноро» буоллунар. Дьоллоох буолуң!

- Кыһыл Талаһа кырдалыгар
- Кырылас кумах бизергэр
- Бирэһиниыкиеп чүөмөттигэр
- Үрүң көмүс утаҕын
- Ыһыахтаа оонньооммут
- Күөлэһиэ сөгүөлээн
- Үрүң күммүт түһүүтэ
- Киһэ сөрүүн салгыттан
- Ибигирээн көлөммит
- Дьоммутугтан мабуллэн
- Мунуугу буларбыт.
- Хойуу оттоох ходоһага
- Отгуу сылдыар кэмнэргэ
- Ити уоттаах куйааска
- Буһан-хатан эриллэн
- Колхоз хоһуун уолаттара
- Күүстээх-уохтаах убайдарбыт
- Айааска мэһиһиннэрэн
- Ойуоккала танылаанна
- Сыһа-халты туттамыт
- Өһоллоно сыһаммыт
- Ытыырыгытын ааттыллара
- Ойдуу-саныы сылдыарга
- Үгүс элбэх түгэниэр
- Муччу көтөн ааһаллар
- Оро сааспыт көрчигэ
- Ити курдук ааһтаҕа.

Эбэрдиң кытта оҕо сааһыгө дьүөгөлэргэ, Нам сел.

Үөдэй нэһилиэтин дьаһалтата МАКАРОВА МАРИЯ СЕМЕНОВНАҕы Саха Республикатын социальной судуоспатын туйгунун аатын ылытынан итинтик-истигиник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэҕэр ситиһиилэри, тус олоххор дьолу-соргуну!

Күндү аҕабытын, эһэбитин Модут бөһүөлэгин олохтообун, үлэ, тыһыл ветеранын САИДУЛИН НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВИЧЫ 75 сааскын туолбуккунан итинтик-истигиник эбэрдэлибит!

Тутаах киһибитигэр ахсаабат кыһамныын, уҕараабат тапталың, үөрэтэр-такайар үтүөлэриң иһин барҕа махтабытын тирдэбит.

Баҕарабыт уһун үйэни, чэгиэн доруобуйаны, дьолу-соргуну. Кырдыары-налдыары билиммэккэ, оҕолорун, сизгэриң үөрүүларинэн арылланаан өссө да уһунуук олоорорго.

Кыргысттарың, уолаттарың, кийиттэриң, кутчоттэриң, сияһнариң

Күндү киһибит көргөнүм, аҕабыт, эһэбит ВИНУКУРОВ ИННОКЕНТИЙ СТЕПАНОВИЧ 55 сааскын томточчу туолбуккунан уонна Агулина Гаврильевнаһын көргөнүм буолан 30 сыллаах үбүлүйүтүгүнэн итинтик-истигиник эбэрдэлибит!

Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныын, үтүө сүбэң, олохпутун араҥа ччылыы сылдыаргар күндү киһибитигэр сир урдугэр киһиэхэ анаар үчүгөйи баҕаран туран махта лбытын тирдэбит.

Көргөнүң, уолуң, кыһыңың, кутчотуң, сияһнариң уонна аймактарың

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционная надательская система — 21141

Төрийэҥ таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дьаһалтата, редакция коллектива. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуунууну контуруолауу уонна регистрациялыыр РФ бөһөккө Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрацияламьат нүөмэри — Я 0085.
Сурукка ааксытын-суолугун, үлэтигин, дьэбит аадырыһын чопчу ыйың. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэргэ хаһыат сааһатымын мэлдьи биһир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной ул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талыһына уонна таһыһына «Энсиэли» хаһыат редакционной-надательской систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бөһөтөттэнэ, Ордионикиде уул 38.
Формата А3. Кээһиэ 1,0 бөһөт. лиис. Индекс — 54889. Тираһа — 2509
Бөһөккэ или баттанна — 12:00 ч. 26.06. 2002
Саһаһын №-рэ — 76